

6 BRASILIEN

Candomblé-fest. Med vuggende bevægelser "danser" deltagerne rundt i lokalet. Alle er i trance, og der trommes igennem af et femmandsorkester, og publikum synger med af fulde hals. Foto: Henrik Köhler

FORTSAT FRA
SIDE 5

søge Juazeiro do Norte, tror de, det er vores spøg.

En uge hos brasiliansk familie

Vi er kommet til indbegrebet af udkants-Brasilien. Vort besøg skyldes en gammel bekendt, Jairo, som jeg mødte her på en billig frokostrestaurant for 30 år siden. I denne sen nattetime henter han os i lufthavnen. Der er ikke så megen snak. Alle er trætte.

Vi bliver indlogeret i huset i de to tidligere børneværelser. Da jeg vågner ved otte-tiden, er temperaturen allerede stærkt på vej mod de 30 grader. I gaden skråt overfor er købmanden og hans hjælper i færd med at sætte kulørte plasticbægre med et stort udvalg af frugt og grønt ud på fortovet foran butikken. En ældre kone går og fejer småsten og affald til rendestenen, der også fungerer som åben kloak.

På muren ved fortovet står der malet med ujævn håndskrift: "Al henkastning af affald forbudt". Snart kommer en mand og roder efter genbrugsting i affaldsbunken og lægger fundene op på sin trækvoan. Ikke længe efter ankommer skraldebilen og henter resten.

Spontane sammenkomster

Ovenstående øjebliksbillede betegner meget godt det område, vi er landet i. Juazeiro do Norte er med sine 250.000 indbyggere næststørste i staten Ceará. Vi bliver inviteret til improviserede hyggeaftener og svigersøns fødselsdag. Brasilianere har en medfødt evne til at få den slags spontane sammenkomster op at stå uden de store forberedelser eller dybere overvejelser. Det er ret fascinerende at være vidne til.

Hver formiddag kommer en cirka 50-årig kvindelig hushjælp i fire timer og laver mad og gør rent - også de steder, hvor der ikke er nået at blive beskidt siden i går. For den ind-

sats modtager hun, hvad der svarer til godt 800 kroner om måneden.

I nabobyen Crato er der dyrskue. Her møder vi en familie, der ønsker at blive fotograferet sammen med os. Til gengæld beder jeg om et billede af dem. Det er ikke hverdagskost med europæiske blegansigter på disse kanter.

Det afrikanske islæt

Rejsens sidste 11-12 dage har vi tilegnet staten Bahia, der er lidt større end Frankrig. Af mange regnet for det "rigtige" Brasilien og af brasilianerne regnet for selve Brasiliens sjæl. Bahia er altovervejende befolket af efterkommere af de fem millioner afrikanske slaver, der blev tvunget hertil. Kulturlivet er domineret af deres musik, og afrobrasilianske religioner som candomblé har en vigtig plads. Således finder man alene i hovedstaden Salvador 4000 terreios - templer, hvor de religiøse fester afholdes.

Vi har indlogeret os i en Airbnb-lejlighed i hovedstaden Salvadors historiske centrum, hvor trommeorkestre fra tid til anden marcherer rundt og viser deres færdigheder. Paul Simon og Michael Jackson har været her for at indspille, hvilket man naturligvis er stolte af.

Narko, prostitution og kriminalitet

Jeg tager af sted med de to voksne døtre og opsøger en adresse for foreningen af candomblé-huse. Der står en lille tynd, gammel mand og hænger ud i indgangen. Vi bliver ført med op til hans meget ydmyge kontor for enden af en smal og stejl trætrappe. Bag hans skrivebord hænger en stor plakat med en vigtig mand med et stort overskæg. "Om-budsman de candomblé" siger teksten. Manden forsøger ihærdigt at få os til at betale for aftenens candomblé-fest på stedet, men vi skal lige tjekke op med baglandet.

Vi tager en taxa ud til en favela og besøger projektet Escolinha de Futebol Arca da Alianca. I bagende varme er en håndfuld voksne i færd med at træne godt 30 drenge på en

Vejen dertil

Der er ikke direkte flyforbindelse fra Danmark til Brasilien. Vi fløj med Air France-KLM fra Hamborg til Rio de Janeiro. Billetterne kostede cirka 8000 kroner pr. person. Dertil indenrigsflyvning i Brasilien, som er relativt billigt. Busserne er billige og komfortable, men afstandene er store.

Godt at vide

Airbnb-lejligheder til fem personer koster cirka 3000 kroner for en uge. Så kan man selv kokkerere med skønne grøntsager. Brasiliansk mad består meget af ris, bønner og kød. Airbnb-værterne var i alle tilfælde behjælpelige med at skabe kontakt til sociale projekter og til lokale oplevelser generelt. Kriminaliteten er høj, især i byerne, men med udvisning af almindelig fornuft skal det ikke afholde nogen fra at besøge dette fantastiske land.

indhegnet bane af sand. Stifteren af projektet, Adilton Franca, holder en lille brandtale for os og understreger, at det mest af alt handler om at give børnene nogle sunde interesser i et område, der er domineret af narko, prostitution og kriminalitet.

I gåafstand derfra besøger vi en kvinde, der driver et projekt, som har til formål at oplære unge piger i damefrisørfaget. Hendes far, en lille, gammel og svækket mand, lytter interesseret med. Han var pioner i at få kampsporten capoeira udbredt i kvarteret.

En uforglemmelig aften

På vej tilbage til Pelourinho begynder telefonen at kime. En chauffør har fået vores num-mer. Forhandlinger om prisen på candomblé-turen går i gang. Vi er stopmætte af indtryk, og der er kun en time til afgang, men vi slår til. Kort efter kører vi 10-12 kilometer ud

til en næsten mørklagt, fattig favela. Jeg får besked på at trække i nogle hvide løse bukser.

Terreioet - templet, hvor festen skal foregå - er på størrelse med to dagligstuer. Hvide Silvan-stole er placeret langs væggene. I midten er der en beplantet søjle, hvor der er gjort klar til et femmands trommeband.

De første deltagere er kommet. Mændene er i hvidt, løstsiddende bomuldstøj. Kvinderne i store hvide, broderede skørter. Efter en time inviteres vi ind, og 10 "dansere" bevæger sig vuggende og langsomt rundt til rytmerne af trommerne. De følgende timer tager lydstyrken til, og der synges og trommes igennem. Mange er allerede i trance.

Pai de santos (åndefaderen) tørrer sved af panden på deltagerne. Kvinder kommer rundt med vand i plasticbægre. Stemningen er intens og heftig, hinsides hvad man kan forestille sig. Midt på aftenen bevæger festen sig ud på en åben plads, hvor der tændes bål og bliver ofret mad til orixáen (guden) Shango, der er hovedpersonen i aftenens fejring.

Herefter skal selskabet på ny ind i terreioet, nu med store, smukke blomsterbuketter, der efter nogle runder lægges forsigtigt for foden af beplantningen i midten.

Hvornår og hvorledes festen slutter, er uvist, men vi beder om at blive kørt tilbage klokken 23. Netop den oplevelse er et absolut klimaks på vores rejse, og den oplevelse, jeg nødigst vil være foruden.

For 21 år siden blev pigerne passet, mens vi selv deltog i en candomblé-fest. Det var en hotelmor, Nalva, på vores pensionat, der lagde dem i seng. Det sted finder vi frem til en af de følgende dage. De husker os tydeligt og nævner flere episoder fra dengang, vi boede her sidst. Cirklen er sluttet: candomblé-fest og møde med gamle venner.

Efter godt en måned kan vi konstatere, at Brasilien er fattigt, kriminelt, uorganiseret, maden er kedelig, her er for varmt, og så er her bare allerhelvedes smukt og vidunderligt.